ئي رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم! مەن خەيبەردىن بىر زېمىنغا ئېرىشتىم، مەن ئىلگىرى بۇنىڭدىن ئەتىۋارلىقراق بىر مالغا ئېرىشىپ باقمىغان ئىدىم. ئۇنى قانداق قىلىشىمنى بۇيرۇيلا؟، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام: ئەگەر خالساڭ ئۇنىڭ ئۆزىنى ۋەخپە قىلغىن ۋە چىققان ھوسۇلنى سەدىقە قىلغىن، دېدى

ئابدۇللاھ ئىبنى ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ رىۋايەت قىلىپ ئېيتىدۇ: ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ خەيبەردىن بىر زېمىنغا ئىگە بولدى، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامدىن ئۇ يەرنى قانداق تەسەررۇپ قىلىش توغرىسىدا مەسلىھەت سوراپ، ئى رەسۇلۇللاھ سەللەللاھۇ ئەلەيھى ۋەسەللەم! مەن خەيبەردىن بىر زېمىنغا ئېرىشتىم، مەن ئىلگىرى بۇنىڭدىن ئەتىۋارلىقراق مالغا ئېرىشىپ باقمىغان ئىدىم. ئۇنى قانداق قىلىشقا بۇيرۇيلا؟ دېدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: ئەگەر خالساڭ ئۇنىڭ ئۆزىنى ۋەخپە قىلغىن ۋە چىققان ھوسۇلنى سەدىقە قىلغىن، دېدى. ئۇ دەيدۇ: ئاشۇنداق سەدىقە قىلدى، ئەمما ئۇنىڭ ئۆزى سېتىلمايتتى، ھەدىيە قىلنمايتتى ۋە مىراسمۇ قالدۇرۇلمايتتى. ئۇ دەيدۇ: ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ: پېقىر - مىسكىنلەرگە، ئۇرۇق - تۇغقانلارغا، قۇل ئازات قىلىشقا، ئاللاھ يولىدىكى ئىشلارغا، پۇلىدىن ئۇزۇلۇپ قالغان مۇساپىرلارغا ۋە مېھمانلارغا سەرپ قىلدى. ئۇنىڭ ئىشنى قىلۋاتقانلار ئۇنىڭدىن نورمال ھالدا ئۆزى يېسە، ياكى دوستىغا يېگۈزسە ئەمما ئۇنى ئۆزىنىڭ پۇلى قىلۋالمىسلا بولاتتى. يەنە بىر رىۋايەتتە: ئۇنى خۇددى ئۆزىنىڭ كونا مېلىدەك قىلۋالمىسلا بولاتتى

[سەھىھ(بەش شەرت تولۇق بولغادا ھەدىس سەھىھ بولىدۇ)] [ھەدىسنى بۇخارى ۋە مۇسلىم بىردەك قوبۇل قىلغان]

ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ خەيبەردىن مىقدارى يۈز ئۇلۇشلۇك بىر زېمىنغا ئىگە بولدى، ئۇ يەرنىڭ ياخشىلىقى ۋە ئېسىللىكىدىن ئۆمەرنىڭ مالىلىرى ئىچىدىكى ئەڭ قىممەتلىكى ئىدى. ساھابە كىرامىلار باقى دۇنياغا قالىدىغان سالىھ ئەمەللەرنى قىلىشتا مۇسابىقىلىشەتتى. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ئاللاھ تائالانىڭ: (ياخشى كۆرگەن نەرسەڭلاردىن سەرپ قىلمىغۇچە (يەنى مالىلىرىڭلارنىڭ ياخشىسىنى سەدىقە قىلمىغۇچە) ھەرگىز ياخشىلىققا (يەنى جەننەتكە) ئېرىشەلمەيسىلەر) دېگەن ئايىتىدە، سۆزلەنگەن ياخشىلىققا ئېرىشىشتىن تامامەن قىلىپ، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ يېنىغا ئۇ زېمىننى ئاللاھ تائالانىڭ يولىدا قانداق تەرىقىدە سەدىقە قىلىش توغرۇلۇق مەسلىھەت سوراپ كەلدى. پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئۇنىڭغا سەدىقىنىڭ ئەڭ ياخشى يوللىرىدىن بولغان، مالنىڭ ئەسلىنى ۋەخپە قىلىش يولىنى كۆرسەتتى. ئۆمەر رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ شۇنداق قىلدى. ئۇنىڭ ئۆزىنى سېتىش، ھەدىيە قىلىش ۋە مىراس قالدۇرۇش قاتارلىق، ئۇ مالنىڭ ئىگىدارچىلىقىنى يوتكەيدىغان ياكى يوتكەشكە سەۋەبچى بولىدىغان ھېچقانداق مۇئامىلە قىلنمايتتى. بەلكى پېقىر - مىسكىنلەرگە، ئۇرۇق - تۇغقانلارغا، قۇل ئازات قىلىش، ياكى دىيەت ۋاجىپ بولغانلارنىڭ دېيىتىنى تۆلەپ قۇتۇلدۇرۇپ قويۇش، ئاللاھ يولىدىكى مۇجاھىتلارغا ئاللاھنىڭ كەلىمىسىنى ئۈستۈن قىلىش ۋە ئۇنىڭ دىنىغا ياردەم بېرىش ئىشلىرىغا ئىشلىتىش، ئۆز يۇرتىدىن باشقا جايدا قېلىپ، پۇلىدىن ئۇزۇلۇپ قالغان مۇساپىرلارغا ۋە مېھمانلارغا سەرپ قىلىش قاتارلىق ئىشلارغا ئىشلىتىلىدۇ، چۈنكى مېھمانىنى ھۆرمەتلەش ئاللاھ تائالاغا ئىمان ئېيتىشنىڭ جۈملىسىدىندۇر. بۇ ۋەخپە دېگەن ئۇنىڭغا كۆڭۈل بۆلۈپ ئۇنى ئىسلاھ قىلىش ۋە سۇغۇرۇشقا مۇھتاج بولغانلىقى ئۈچۈن، ئۇنى ئىدارە قىلىۋاتقانلار ئۇنىڭدىن نورمال ھالدا ئۆزى يېسە ئەمما ئۇنى ئۆزىنىڭ مېلى قىلىۋالمىسلا بولىدۇ. ۋەخپە ياخشىلىق يوللىرىغا ئىشلىتىش ئۈچۈنلا تۇرغۇزىلىدۇ، ئۇنى پايدا ئېلىش ياكى بايلىق يېغىش ئۈچۈن ئەمەس. ئاگاھلاندۇرۇش: ۋەخپە دېگەن؛ مۇسۇلمان كىشى تەرىپىدىن ياخشىلىق يوللىرىغا سەرپ قىلىش ئۈچۈن ئۆز ئىگىدارچىلىقىدىكى مالنى سەدىقە قىلىشتۇر. ئۇنىڭ پايدىسى ئاشۇ ياخشىلىق يوللىرىغا ئىشلىتىلىدۇ، ئەسلى مال جايىدا تۇرىدۇ. مەسىلەن: بىرەر تېرىلغۇ يەرنى پېقىرلارغا ۋەخپە قىلسا، ئۇنىڭدىن چىقىدىغان مېۋە- چۆپە ۋە زىرائەتلەر

پېقىرلارغا سەرپ قىلىندۇ، يەرنىڭ ئۆزىگە چېقىلمايدۇ

http://sunnah.global/hadeeth/ug/show/6031